

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7C/138/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209226
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114209226.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného JUDr. Andreou Cvikovou, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava proti žalovanej G. V., nar. XX.X.XXXX, bytom S. Š. XXX, XXX XX S. Š., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej a to Občianskeho združenia OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom Stará Baštová 2, 040 01 Košice, v konaní o zaplatenie 1 680,80 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Žalobu zamietá,
- II. Náhradu trov konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 31. marca 2014 žiadal, aby súd žalovanú zaviazal zaplatiť mu sumu vo výške 1 680,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne z dlžnej sumy od 22.7.2012 do zaplatenia, ako aj trovy konania. Žalobu vo veci samej odôvodnil tým, že spolu so žalovanou uzatvoril dňa 28.6.2010 Zmluvu o revolvingovom úvere, na základe ktorej poskytol žalovanej úver vo výške 1 440 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v mesačných splátkach v počte 42, vo výške 77,15 eur. Žalovaná sa dostala do omeškania s úhradou splátok už pri splátke č. 1. Z tohto dôvodu žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru a vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy.

Žalovaná sa k žalobe žalobcu písomne nevyjadrila napriek skutočnosti, že žaloba spolu s prílohami jej bola doručená dňa 17.6.2014.

Do konania vstúpil na základe písomného oznámenia zo dňa 3.6.2014 vedľajší účastník, ktorý žalobný návrh žalobcu žiadal v celom rozsahu zamietnuť. Poukázal na úroky vo výške 73,16 % ročne, ktoré sú uvedené v úverovej zmluve a ktoré sú neprimerane vysoké. Úroky v rozhodnom období poskytované žalobcom prevyšujú o viac ako 491 % úroky poskytované bankami spotrebiteľom. Z tohto dôvodu v tejto časti považoval zmluvu za neplatný právny úkon. Zároveň poukázal na civilnoprávnu úžeru, explicitne upravenú a odporujúcu dobrým mravom a ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že žalovaná zaplatila žalobcovi sumu 1 559,50 eur oproti požičanej sume 1 232,56 eur, žalobu žalobcu žiadal v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov a to žaloby zo dňa 21. novembra 2013, oznámením o zosplatnení zo dňa 28.6.2012, Zmluvou o revolvingovom úvere zo dňa 21.6.2010,

Zmluvnými dojednaniami zmluvy o revolvingovom úvere, oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, kartou klienta, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 28.6.2010 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníčkou podpísaná Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1 440 eur, ktorý sa zaviazala splácať v 42 mesačných splátkach vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca, pričom výška mesačnej splátky predstavovala 77,15 eur. Predpokladaná RPMN za úver predstavovala 70,00 %, ročná úroková sadzba úveru 70,00 %, priemerná RPMN 51,49 %. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy boli aj Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia s. r. o.

S poukazom na to, že si žalovaná neplnila svoju povinnosť a žalobcovi neuhradila splátky č. 21, 22 a 23, vyhlásil žalobca listom zo dňa 28.6.2012 okamžitú splatnosť úveru.

Z oznámenia veriteľa o schválení úveru dlžníkovi mal súd za preukázané, že žalovanej bol poskytnutý zo strany žalobcu celkový úver v sume 1 440 eur pri RPMN 66,70 %, priemerná hodnota RPMN predstavovala 51,49 %, výška mesačnej splátky 77,15 %.

Z karty klienta, ktorú žalobca súdu predložil mal súd za preukázané, že žalovanej bol celkovo poskytnutý úver vrátane revolvingov v sume 1 232,56 eur, pričom žalobcovi zaplatila sumu 1 559,50 eur.

Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 20.10.2014 v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorí svoju neprítomnosť ospravedlnili v písomnom podaní, súdu doručenom dňa 8.9.2014, kde súhlasili s prejednaním a rozhodnutím veci v ich neprítomnosti na základe listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. Na súdom nariadené pojednávanie sa neustanovila žalovaná, ktorej predvolanie na toto pojednávanie bolo riadne a včas doručené dňa 5.9.2014. Svoju neprítomnosť na tomto pojednávaní písomne neospravedlnila, pojednávanie z dôležitého dôvodu nežiadala odročit'. Rovnako sa na súdom nariadené pojednávanie neustanovil vedľajší účastník, ako aj jeho právny zástupca, ktorým predvolanie na toto pojednávanie bolo riadne a včas doručené dňa 8.9.2014, pričom svoju neprítomnosť ospravedlnili v písomnom podaní a vyjadrení vo veci samej. Zároveň súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti.

Súd postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p. vec prejednal v neprítomnosti účastníkov konania, ako aj ich zástupcov.

Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 502 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako

rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

Podľa § 1 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 28.06.2010 (ďalej len Zákon č. 129/2010 Z.z.), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 2 písm. a), b) Zákona č. 129/2010 Z.z. účinnému ku dňu 28.06.2010, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 9 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. účinnému ku dňu 28.06.2010, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 Zákona č. 129/2010 Z.z. účinnému ku dňu 28.06.2010, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti: a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie

a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23, y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. účinnému ku dňu 28.06.2010, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1, b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka účinnému ku dňu 31.01.2013, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi účastníkmi tohto konania bola dňa 28.06.2010 uzatvorená Zmluva o revolvingovom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 1.440 eur. Žalovaná sa zaviazala splácať úver v mesačných splátkach vo výške 77,15 eur. Predpokladaná RPMN za úver predstavovala 60,48 %, ročná úroková sadzba úveru predstavovala 70%. Priemerná RPMN za úver 51,49 % a ročná úroková sadzba revolvingu 76,20 %.

Úverová zmluva zo dňa 28.06.2010 bola uzatvorená podľa ustanovení § 497 až 507 Obchodného zákonníka, pričom zároveň súd uvádza, že Zmluva o úvere, ktorá je uzatvorená v súlade s ustanovením § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, je tzv. absolútnym obchodom podľa § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Teda záväzkové vzťahy, ktorá na základe uvedenej zmluvy vznikli, sa spravujú výlučne Obchodným zákonníkom, bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvného vzťahu.

Právna úprava spotrebiteľských úverov je upravená v zákone č. 129/2010 Z.z. a je iba špeciálnou úpravou Zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka.

Je nepochybné, že Zmluva o úvere, uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 28.06.2010 je úverovou zmluvou. Zmluva o úvere bola uzatvorená za účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom v tomto právnom vzťahu vystupuje žalovaná nepochybné ako spotrebiteľ, ktorý čerpaním uvedeného úveru, uspokojuje svoje osobné potreby. Zároveň žalobca vystupuje ako podnikateľ

poskytujúci uvedené služby. Súd je v danom prípade toho názoru, že uvedená zmluva patrí nepochybne svojim obsahom medzi spotrebiteľské zmluvy, vzhľadom k tomu, že bola pripravená vopred, na formulári, vrátane znenia Všeobecných obchodných podmienok, ktorý formulár textu zmluvy a jeho obsahu vrátane Všeobecných obchodných podmienok bol vopred zo strany právneho predchodcu žalobcu pripravený bez možnosti žalovanej meniť obsah a text uvedenej zmluvy. Jedná sa teda o klasickú typovú zmluvu, bez možnosti žalovanej ako spotrebiteľa zasahovať do znenia tejto zmluvy a do obsahu dopredu pripravenej úpravy, vzájomných práv a povinností.

Súd je preto v danom prípade toho názoru, že uvedená zmluva, uzavretá medzi účastníkmi konania je typickou spotrebiteľskou zmluvou vzhľadom na právnu povahu účastníkov konania, kde žalovaná vystupuje ako spotrebiteľ vo vzťahu ku službe, t.j. k úveru, ktorý využíva na uspokojovanie svojich osobných potrieb, žalobca vystupuje ako podnikateľ, poskytujúci uvedenú službu. Spoločným znakom zavedenej úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku bolo faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa, ako profesionála, a to aj za predpokladu obmedzenia autonómie vôle, v zákonom predpokladaným dôsledkom.

Súd považoval dojednanú výšku úrokov pri revolvingu vo výške 76,20 % za neprimeranú.

Porovnaním úrokových sadzieb súd zistil, že takýto úrok niekoľkonásobne prevyšuje úrokovú sadzbu, uplatňovanú bankami. Úroky pri úvere predstavujú odplatu (odmenu za užívanie) požičanej istiny. Občiansky zákonník, ani iné právne predpisy, neurčujú, do akej výšky je možné dohodnúť úroky pri úvere, pri poskytnutí peňazí. Z tejto skutočnosti však nemožno vyvodiť, že by výška úrokov závisela iba na dohode účastníkov zmluvy a nepodliehala žiadnym obmedzeniam.

Súd uvádza, že aj v tomto prípade platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práva a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobrymi mravmi, ktoré sú používané ako kritérium, u ktorých je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi, sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel chovania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osobe nemajú.

V prejednávanej veci súd dospel k záveru, že dohodnuté úroky z úveru sú v rozpore s dobrými mravmi.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke, koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok, bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere v situácii pre neho nepriaznivej.

V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty (odmenu za užívanie požičanej istiny), ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere a dohodu o úrokoch z úveru, často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané, až úžernícke úroky. Neprimeranou, preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, dojednaná v zmluve o úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednávania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaných bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

Podľa názoru súdu úroky v dojednanej výške sú neprimerane vysoké. Prevyšujú úroky v bankách a to niekoľkonásobne.

Ak žalovaná ako spotrebiteľ má problém splácať istinu, len ťažko si možno predstaviť, že zvládne splatenie aj príslušenstva pohľadávky, v násobkoch úveru. Zmyslom a cieľom úverovania spotrebiteľov nemôže byť neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a niekoľko ročný stav splácania dlhu, počas ktorého je spotrebiteľ vystavený stresovým situáciám.

Súd zároveň považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu, prevyšujúcu niekoľkonásobne priemernú cenu porovnateľných úverov, poskytovaných bankami, ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyselnosť, rozrušenie. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu.

Poskytovanie úverov je citlivá agenda, pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok.

Je dôležité, aby žalovaná ako spotrebiteľ na finančné služby nezanevrela, aby mohla s prehľadom zvládnuť úverový vzťah, bez jeho extrémneho navýšenia.

Súd vo svetle komparistiky poukazuje na viaceré právne úpravy, kde spravidla cena úverov nesmie preyšovať 20 %.

Súd konštatuje, že uvedené peňažné plnenie pri úrokovej sadzbe revolvingu 76,20 % je v rozpore s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda sú absolútne neplatné.

Nepochybne takýto úrok je potrebné považovať za úžernický a je ho teda potrebné považovať za neplatný.

Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 26/2011 zo dňa 26.04.2012, ktorý uviedol:

„Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Najvyšší súd poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernické úroky.“

V tejto súvislosti je možné poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3 Co 151/2013 zo dňa 25.09.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100 % proti priemeru bánk. K obdobnému záveru došiel aj Krajský súd v Prešove v rozsudku 16 Co 71/2011 zo dňa 08.12.2011.

V neposlednom rade podľa názoru súdu v zmluve o spotrebiteľskom úvere musia byť zároveň rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, teda nepostačuje ak je uvedená len suma predstavujúca súhrn splátok istiny, úrokov. Uvedený nedostatok spôsobuje následok vyplývajúci z § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z.z. účinnému ku dňu 28.06.2010 spočívajúci v tom, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo na základe nej dostal. Z čl. 6 súdneho spisu a to z platobnej histórie vyplýva, že žalovanej bolo zo strany žalobcu celkovo vyplatená čiastka 1.232,56 eur vrátane revolvingu. Žalovaná celkovo žalobcovi zaplatila 1.559,50 Eur.

Súd z tohto dôvodu žalobu žalobcu ako nedôvodnú s poukazom na vyššie uvedené zamietol ako celok.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Žalobca bol v tomto konaní v celom rozsahu neúspešný, žalovanej žiadne trovy konania nevznikli, preto súd ich náhradu účastníkom nepriznal a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

V uvedenej právnej veci súdu vedľajší účastník doručil písomné podanie zo dňa 28.04.2014, kde žiadal žalobný návrh ako nedôvodný zamietnuť. Poukázal pritom na neprímerane vysokú úroky, považoval ich za rozpor s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, zároveň poukázal na civilnoprávnu úžeru.

Súd však považuje za potrebné uviesť, že zdruzenia ako vedľajší účastníci opakovane vstupujú do súdnych sporov automaticky zastúpené právnym zástupcom bez toho, aby vopred vedeli o akú konkrétnu vec ide, a či je vôbec potrebné do konania vstúpiť. Prax súdov vo veciach rozhodovania o nárokoch žalobcu a pri hodnotení samotnej zmluvy o revolvingovom úvere, je združeniam známa. Ich vstup do konania aj s poukazom na vyššie uvedenú rozhodovaciu prax súdov, s uvedením, že súdy prihladajú na neprijateľné zmluvné podmienky, súd považuje zastúpenie vedľajšieho účastníka právnym zástupcom za účelové, ktoré samo o sebe nesleduje cieľ ochrany spotrebiteľa, podľa názoru súdu narúša hospodárnosť konania a je nadbytočné. Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania, súd považoval za úkon, ktorý je zo strany vedľajšieho účastníka paušálny a vedľajší účastník tak postupuje v stovke ďalších prípadov. Pokiaľ ide o písomné vyjadrenie vedľajšieho účastníka, kde poukázal na neprímerane vysoké úroky, na túto skutočnosť prihladal súd ex offio pri posudzovaní samotnej zmluvy.

Na doplnenie súd považuje za potrebné uviesť, že aj keď nemožno uprieť právo vedľajšieho účastníka dať sa zastúpiť advokátom v zmysle ustanovenia čl. 47 Ústavy SR, nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. To platí aj na podania advokáta, ktoré neobsahujú žiadne skutočnosti, vzťahujúce sa na predmet sporu, ale v jednotlivých konaniach sa stále paušálne opakujú.

Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Kritérium účelnosti vynaložených trov právneho zastúpenia vychádza zo samotného cieľa právneho zastúpenia, teda snahy právneho zástupcu o čo možno najefektívnejšie uplatňovanie alebo bránenie práva na súde, s cieľom využiť všetky zákonné (hmotnoprávne ako aj procesné) možnosti na obranu záujmov klienta. Aby bolo možné konštatovať účelnosť vynaložených trov právneho zastúpenia, je potrebné vychádzať aj z osoby samotného účastníka konania a posúdiť, či skutočnosť, že sa účastník konania nechal v konaní zastúpiť, má pre neho význam z hľadiska zlepšenia jeho možností chrániť svoje práva a záujmy na súde. Ak totiž účastník konania, a v tomto prípade sa to týka zväčša právnických osôb, disponuje dostatočnými materiálno-technickými predpokladmi a najmä personálnym obsadením (napríklad má viacero zamestnancov s právnickým vzdelaním), na základe čoho môže svoje práva plnohodnotne a erudovane uplatňovať a brániť aj sám, javí sa nadbytočným nechať sa zastúpiť právnym zástupcom. V zákonných možnostiach súdu nie je nepripustenie alebo vylúčenie zastúpenia účastníka právnym zástupcom len z dôvodu neúčelnosti vynaložených trov

právneho zastúpenia. Takýto postup by bol v príkrom rozpore so spomínanou zásadou rovnosti zbraní, rovnako ako aj so samotným právom každého účastníka (aj

vedľajšieho) súdneho konania nechať sa zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Súd je povinný konať s právnym zástupcom, čo v tomto prípade súd prvého stupňa aj urobil. Iná je otázka posúdenia účelnosti vynaložených trov konania, ktorá je v kompetencii súdu a ktorá nezasahuje do práva účastníka na právnu pomoc. Nemožno preto zamieňať ústavné právo účastníka konania na právnu pomoc v konaní pred súdom a nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu ich neúčelnosti. Možnosť nechať sa zastúpiť v konaní a zároveň povinnosť súdu toto zastúpenie akceptovať predstavuje vyjadrenie zásady rovnosti zbraní, avšak nepriznanie náhrady trov za toto zastúpenie predstavuje rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, čo je vo výlučnej kompetencii súdu.

Súd uzavrel, že vynaložené trovy právneho zastúpenia zo strany vedľajšieho účastníka, neboli účelné. Vedľajší účastník je občianskym združením, ktoré vzniklo za účelom realizácie kolektívnej ochrany spotrebiteľa, pričom jedným z nástrojov je aj vstupovanie združenia do konaní v pozícii vedľajšieho účastníka a zastupovanie poškodených spotrebiteľov na súdoch. Je nesporné, že na to, aby takéto združenie mohlo naplňovať svoje ciele a vykonávať svoju činnosť, musí reálne disponovať zodpovedajúcou materiálnou, ako aj personálnou základňou, minimálne v rozsahu zabezpečenia možnosti vykonávania základných proklamovaných cieľov.

Z úradnej činnosti je známe, že všetky úkony vedľajšieho účastníka po obsahovej aj formálnej stránke predstavujú úkony formulárového a opakujúceho sa charakteru, ktoré vedľajší účastník využíva bez väčších obmien aj v iných súdnych konaniach.

Z vyššie uvedených dôvodov, súd vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda

a dôvody odvolania, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu _____ ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.